

Vlaams
Parlement

ingediend op **723** (2015-2016) – Nr. 1
6 april 2016 (2015-2016)

Verslag van de gedachtewisseling

namens de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid
uitgebracht door Sofie Joosen

over het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds

Samenstelling van de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid:

Voorzitter: Jos De Meyer.

Vaste leden:

Cathy Coudyser, Jelle Engelbosch, Danielle Godderis-T'Jonck, Sofie Joosen, Sabine Vermeulen, Peter Wouters;

Jos De Meyer, Bart Dochy, Tinne Rombouts, Johan Verstreken;

Herman De Croo, Francesco Vanderjeugd;

Els Robeyns, Steve Vandenberghe;

Bart Caron.

Plaatsvervangers:

Vera Celis, Matthias Diependaele, Bert Maertens, Marius Meremans, Wilfried Vandaele,

Tine van der Vloet;

Robrecht Bothuyne, Lode Ceyssens, Michel Doomst, Jan Durnez;

Lydia Peeters, Freya Saeys;

Rob Beenders, Kurt De Loor;

Johan Danen.

Toegevoegde leden:

Stefaan Sintobin.

INHOUD

I.	Inleiding door Jules Van Liefferinge	4
II.	Toelichting door Luc Uytendewilligen	5
1.	VLIF in PDPO III: Europees en Vlaams kader	5
1.1.	Europees kader	5
1.2.	PDPO III-proces	5
1.3.	Budget	6
1.4.	VLIF-maatregelen	6
2.	Impact van VLIF op de Vlaamse land- en tuinbouwsector	7
3.	Selectieprocedure in PDPO III	7
4.	Selectieresultaten 2015	8
4.1.	Investeringssteun	8
4.2.	Overnamesteun	11
4.3.	Conclusie	11
5.	Dossierbehandeling in PDPO III: VLIF-voorwaarden	11
III.	Slotbeschouwing van minister Joke Schauvliege	12
IV.	Bespreking	13
	Gebruikte afkortingen	16

Op 16 maart 2016 organiseerde de Commissie voor Landbouw, Visserij en Plattelandsbeleid een gedachtewisseling over het Vlaams Landbouwinvesteringsfonds met Joke Schauvliege, Vlaams minister van Omgeving, Natuur en Landbouw, Jules Van Liefferinge, secretaris-generaal van het Departement Landbouw en Visserij en Luc Uytendewilligen, afdelingshoofd Ondernemen en Ontwikkelen van het Departement Landbouw en Visserij.

I. Inleiding door Jules Van Liefferinge

Jules Van Liefferinge schetst de evolutie van het investeringsbeleid. De federale voorloper LIF werd opgericht in 1961 en was voor de landbouw wat de algemene expansiewetgeving van 1959 en 1970 was voor de rest van de economie. Op Europees niveau werd in 1968 het plan-Mansholt opgemaakt, dat mikte op structuurverandering in de landbouw, modernisering van de bedrijven, performantere bedrijven en hogere inkomens. In de jaren 80 kwamen de eerste signalen over verbrede landbouw, waarop het federale LIF meteen met initiatieven reageerde. De grootste impact had Agenda 2000, maar dan op het VLIF, want het LIF was inmiddels geregionaliseerd. De maatregelen werden genuanceerd met milieudoelen en de steun werd sterk gedifferentieerd, waarbij specifieke milieu-investeringen van de hoogste steunintensiteiten konden genieten.

Toen al speelde het VLIF vooral in op nieuwe noden, op verwachtingen van de maatschappij en op het Europese streven naar een liberaliserend beleid en mondiaal denken, stelt de secretaris-generaal. De spreker onderstreept in dat verband dat het fonds volledig past in het EU-beleid inzake plattelandsontwikkeling (pijler II van het GLB).

Als voorbeelden van aanmoedigingen van bedrijven om zich aan te passen aan wijzigende omstandigheden, noemt hij het verbeteren van de hygiënische omstandigheden waarin geproduceerd wordt; het verbeteren van de kwaliteit van de producten; de introductie van nieuwe technologie; het verbeteren van de toestand op het vlak van dierenwelzijn; arbeidsveiligheid en -rationalisatie; voldoen aan nieuwe eisen van commercialisatie- en distributiebedrijven; diversifiëren, inclusief korteketenwerking; kostenbesparing; energiegebruik en emissievoorkoming.

De VLIF-regelgeving is in de loop der tijden minder sturend geworden en gaat niet meer uit van bedrijfsstrategie, bedrijfsomvang, dimensie en productiemethode. Elke professionele landbouwer die aan de voorwaarden beantwoordt, komt in aanmerking. Op het vlak van verjonging en juridische structuur is de regelgeving sterk stimulerend, geeft de spreker mee. Het fonds houdt ook rekening met het vergunningenbeleid en het energiebeleid.

In 2015 blijven de VLIF-steunmaatregelen gericht op dezelfde doelgroep, met voorwaarden op het niveau van de landbouwer, het bedrijf en de investeringen. In het kader van PDPO III erkende de Europese Commissie formeel dat investeringssteun naast agromilieumaatregelen een belangrijk instrument is om milieudoelen te realiseren. Al sinds 2000 is Vlaanderen een voorbeeld op dat vlak, merkt Jules Van Liefferinge op. Toen al werd gewerkt met een getrapt systeem van subsidiepercentages, waarin de hoogste voorbehouden zijn voor verbrede landbouw en milieu-investeringen. Het fonds is ook al sinds dan actief bezig met duurzaamheidsinvesteringen.

Sterk gewijzigd zijn het selectiesysteem en de selectiemethodiek, waarvan de invulling van de criteria aan de lidstaten wordt overgelaten. Vlaanderen koos ervoor om in te zetten op verduurzaming met de bekende drie p's (planet, people

en profit). Daarbij worden de investeringen ook nog eens opgesplitst in componenten, waarbij alleen degene die bijdragen aan verduurzaming in aanmerking komen voor subsidies.

Naast de bijdrage aan de economische, ecologische en sociale duurzaamheid zijn er nog twee andere selectiecriteria. Het eerste is de 'deadweight' of het buitenkanseffect, de mate waarin de subsidie echt leidt tot de investering. Het tweede is de leeftijd van de aanvrager. Die heeft op twee manieren een invloed op selectie: landbouwers tot veertig jaar krijgen een extra score, maar ook in de investeringsrangschikking worden de investeringen van jongeren naar voren getrokken. Verjonging is ook een van de belangrijke doelstellingen van PDPO III. Bijkomend wordt sneller ingespeeld op innovatieve investeringen. De limitatieve lijst kan om de drie maanden aangevuld worden, geeft de spreker mee.

Daarop plaatst Jules Van Liefferinge de VLIF-steunmaatregelen in een bredere context. Het VLIF heeft zich steeds aangepast aan de evolutie in het EU-marktbeleid. Het past zoals gezegd volledig in pijler II van het GLB. Het speelt in op zowel het Europees als het Vlaams milieubeleid. Het VLIF en het beleid inzake dierenwelzijn vullen elkaar aan. Aanpassingsinvesteringen ten voordele van dierenwelzijn zitten dan ook in de limitatieve lijst. Alle beperkende bepalingen op het vlak van vennootschapsvorming worden voortaan geweerd.

De spreker zoomt nog specifiek in op de budgettaire beheersbaarheid. Door beperkte selectiviteit, sterke investeringsgroei en de toename van de kapitaalintensiviteit, kwam het fonds in budgettaire ademnood. In 2010, 2012 en 2013 werden daarom drie wijzigingen in de regelgeving doorgevoerd waarin de budgettaire benadering prominent aanwezig was. De steunintensiteit werd verminderd, enkele subsidie-opslopende investeringen werden gemilderd of geschrapt, en ten slotte werd een bijkomend plafond voor de steunverlening ingesteld. Vanaf 2015 wordt gewerkt met een gesloten enveloppe. Als die niet volstaat om alle aanvragen voor steun in te willigen, wordt er geselecteerd. Alleen investeringen die echt bijdragen aan duurzaamheid worden behouden.

Tot slot verzekert Jules Van Liefferinge dat het VLIF mikt op een eenduidige en eenvoudige werking, zowel voor controle als afdwingbare voorwaarden, om het instrument soepel te houden.

II. Toelichting door Luc Uytendewilligen

1. VLIF in PDPO III: Europees en Vlaams kader

1.1. Europees kader

Luc Uytendewilligen schetst eerst het kader van Europa 2020, waarin ELFPO een van de fondsen is. Voor elk fonds zijn horizontale doelstellingen en prioriteiten geformuleerd. In artikel 39 van het Verdrag van Lissabon wordt als doel van het gemeenschappelijk landbouwbeleid onder meer het optimaal gebruik van de productiefactoren genoemd, en wel op een manier dat de boer er een inkomen uit kan halen.

1.2. PDPO III-proces

Begin 2012 werd in Vlaanderen een consultatiedag voor belanghebbenden en middenveldorganisaties georganiseerd. Tijdens dat voortraject werd besloten tot de inzet op vier hoofdthema's: jonge landbouwers, innovatie en opleiding, weerbaarheid en verduurzaming, en de versterking van kwaliteit en vitaliteit.

Nadat de SALV en de Minaraad hun advies hadden uitgebracht, keurde op 24 januari 2014 de Vlaamse Regering het plan goed voor indiening, wat in april gebeurde. Na intensieve contacten werd het in februari 2015 goedgekeurd door de Europese Commissie.

De spreker vermeldt twee aandachtspunten uit het advies van de strategische adviesraden: het verlagen van de instapdrempel voor de professionele land- en tuinbouwer en de korte keten. De SALV sprak zich positief uit over de mogelijkheid voor nieuwe starters. Omdat de Europese Commissie echter geen rechtstreekse steun aan volledig nieuwe landbouwbedrijven aanvaardt, moest deze maatregel getransformeerd worden in steun aan kleine landbouwbedrijven. Verder wil de EC dat de overnamesteun voor professionele landbouwers niet langer bepaald wordt op basis van een gedetailleerde afrekening van de kosten. In de plaats daarvan komt een instappremie voor deelname aan een bedrijf met een bepaalde omvang.

1.3. Budget

Het budget bestaat uit 288 miljoen euro Europees geld, aangevuld met een transfer van pijler I ter waarde van 96 miljoen euro.

Aan de hand van onderstaande tabel geeft de spreker een overzicht van het budget per maatregel.

VLIF-maatregel	Reguliere PDPO III-budget (50 percent Europees en 50 percent Vlaams (miljoen euro))	Transfer pijler 1 (100 percent Europees) (miljoen euro)	Totaal (miljoen euro)
Steun aan investeringen op het landbouwbedrijf	277,5	49,2	326,7
Overnamesteun voor jonge landbouwers	35,0	13,3	48,3
Projectsteun voor innovaties in de landbouw	20,0	3,0	23,0
Investeringssteun voor verwerking en afzet van land- en tuinbouwproducten	7,0	0	7,0
Steun aan niet-productieve investeringen op het landbouwbedrijf	3,6	0	3,6
Steun voor ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven	1,4	0	1,4

1.4. VLIF-maatregelen

Via het e-loket kunnen continu aanvragen ingediend worden voor investeringssteun voor de professionele landbouwer, opstartsteun (ook voor wie wil instromen), de waarborgregeling (een Vlaamse maatregel), niet-productieve investeringen (zoals die in biodiversiteit of waterkwaliteit) en de aanloopsteun voor de ontwikkeling van kleine landbouwbedrijven.

Andere maatregelen werken met een oproep. Thans loopt een oproep over projectsteun voor innovaties in de land- en tuinbouw. Andere zijn mogelijk op het vlak van agrovoeding en omkadering.

Luc Uytendewilligen geeft vervolgens een overzicht van de Vlaamse wetgeving, waarbij hij wijst op de updates die nodig waren voor bijvoorbeeld de invoering van digitale aanvragen en de overgang van hoofdzakelijk rentesubsidies naar kapitaalpremies met eventueel aanvullende rentesubsidies.

2. Impact van VLIF op de Vlaamse land- en tuinbouwsector

Voor de impact van het VLIF op de sector verwijst de spreker naar de mid-termevaluatie over de periode 2007-2010. Op de ex-postevaluatie is het nog even wachten. De midtermevaluatie toont als economische impact voor structurele investeringen een stijging van de omzet en een daling van de kosten. De bruto toegevoegde waarde en het arbeidsinkomen stijgen. Anderzijds blijken de subsidies voor milieu-investeringen geen significant effect op de omzet te hebben, terwijl zij wel de kosten doen stijgen, met als gevolg dat de bruto toegevoegde waarde en het arbeidsinkomen niet stijgen maar zelfs dalen.

Verder is eenmalig bijna 160 miljoen euro bruto toegevoegde waarde gecreëerd buiten de landbouwsector (dienstverleners, aannemers, stallenbouwers enzovoort).

In 2007-2009 is een aantal arbeidsplaatsen binnen de landbouwsector gecreëerd of behouden dat in de meest gunstige berekening oploopt tot 1925. Wat de milieu-impact betreft, werd berekend dat de investeringen leidden tot een besparing van 7,5 percent op het primaire energieverbruik van de land- en tuinbouwsector, een vermindering van 17 percent in het leidingwatergebruik, van 2,7 percent in de ammoniakemissie en van 7,3 percent in de totale broeikasgasemissies uit de land- en tuinbouw.

3. Selectieprocedure in PDPO III

De boer zelf of een volmachthouder (bank of intermediair adviesverlener) dient een aanvraag in via het e-loket. Na de selectie krijgt de boer uitsluitel over het proces. Als hij een toegangsticket heeft gekregen, kan de boer (of zijn volmachthouder) een dossier initiëren door aan het e-loket verantwoordingsstukken voor de VLIF-voorwaarden op te laden. Daarop wordt het dossier door het fonds in een financieel-budgettaire cyclus gebracht. Bij overnames stelt het zich soepel op inzake de inkomensvoorwaarde door al premies uit te betalen zodra de andere voorwaarden in orde zijn, wat mee het inkomen opkrikt. Aan de definitieve verwerving van de steun gaat nog door zowel de Europese als Vlaamse overheid opgelegde opvolging vooraf. Binnen een redelijke termijn worden regularisaties aanvaard, nadat bijvoorbeeld in een crisisperiode tijdelijk niet aan bepaalde voorwaarden kon worden voldaan.

Nieuw zijn de selectiecriteria, die nodig werden omdat Europa ze niet alleen oplegt maar bovendien met gesloten budgettaire enveloppes werkt. Opzet van de selectieprocedure is om de doelmatigheid van het ondersteuningsinstrument te verhogen.

Per investeringscode wordt een score gemaakt op basis van de criteria. De drie p's (people, planet en profit) bepalen of de aanvrager in de 15 percent- of de 30 percentcategorie terechtkomt. In de verdere rangschikking komen daarnaast criteria als leeftijd en good governance (onder andere de terugverdientijd, waarbij een investering met een langere terugverdientijd een groter gewicht

krijgt) in het spel. Basisregel in de procedure is dat wijzigingen aan een aangemelde geselecteerde verrichting niet meer worden aanvaard.

Luc Uytendewilligen schetst dat al veel werd geïnvesteerd in de manier waarop een dossier geïnitieerd moet worden op het e-loket, want het dossier moet ook uitgewerkt worden in de vorm dat het werd ingediend.

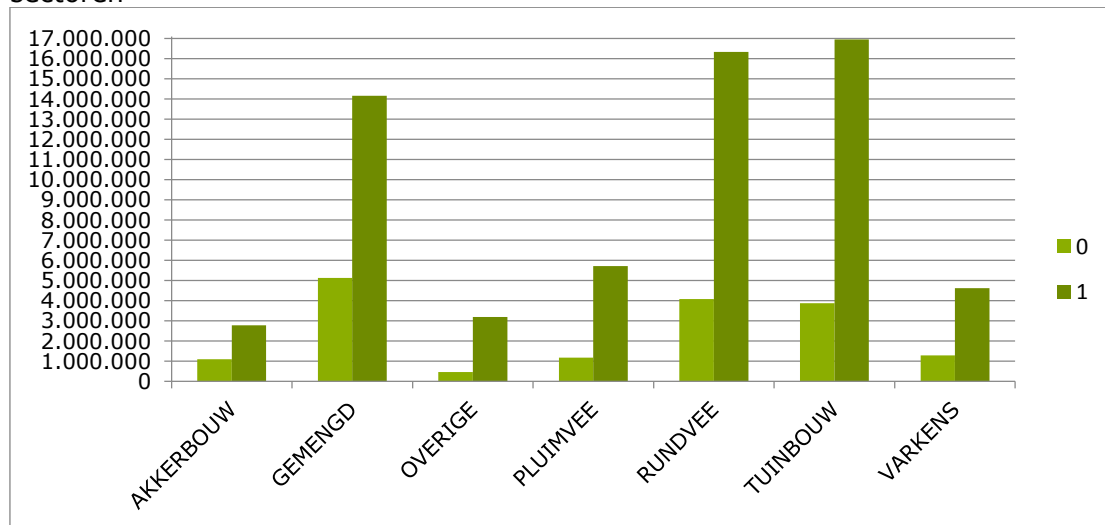
Met een fictief voorbeeld schetst de spreker het verloop van de selectieprocedure. Drie aanvragers van verschillende leeftijd willen een aantal investeringen doen, die worden opgesplitst in deelinvesteringen, die vervolgens worden gerangschikt volgens hun bijdrage aan bepaalde doelstellingen. In de rangschikking komt de jongere landbouwer voor dezelfde investering voor de oudere te staan. Daarop wordt een selectie gemaakt binnen de budgetlijn, voor andere blijkt geen steun mogelijk.

4. Selectieresultaten 2015

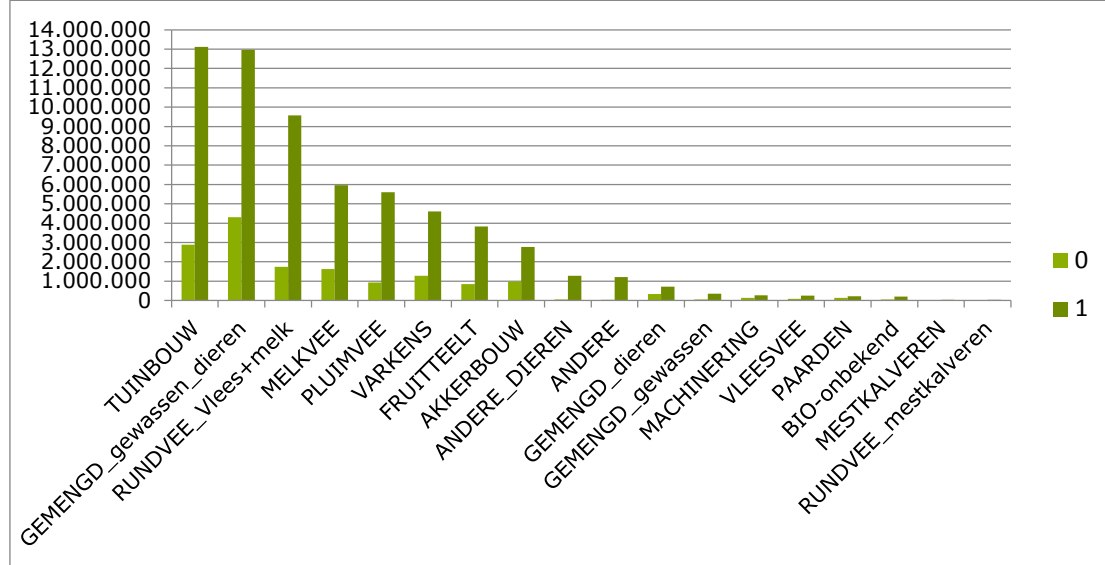
4.1. Investeringssteun

In de opeenvolgende staafdiagrammen zijn de niet en wel geselecteerde investeringen respectievelijk licht- (0) en donkergroen (1) gekleurd. Ze tonen achtereenvolgens de verdeling per sector, per investering daarbinnen, per provincie en per doelstelling.

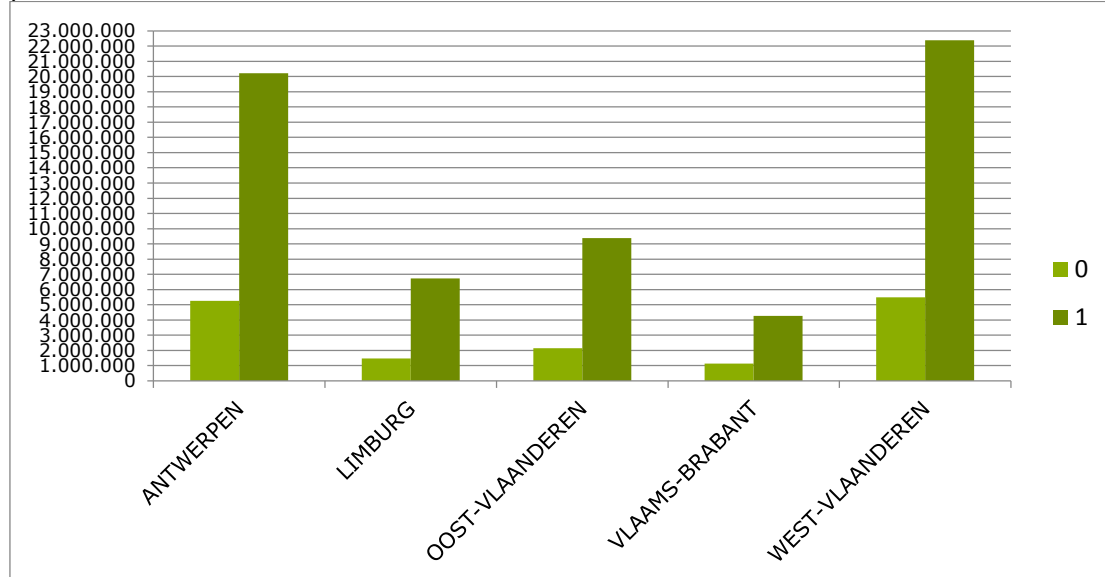
sectoren

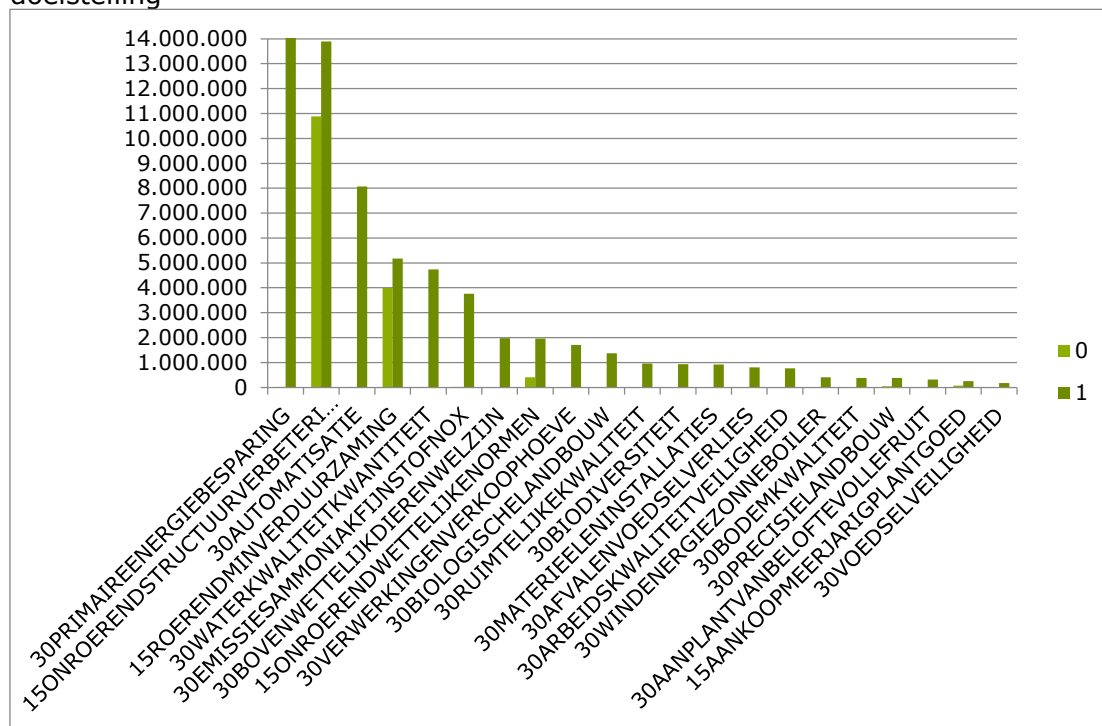
deelsectoren

provincies

doelstelling

Blijkt dat in 2015 10.267 investeringen werden aangemeld. Vrijwel alle aanvragen binnen de 30 percentcategorie zijn ook geselecteerd, merkt de spreker op. Niet-selectie heeft hier te maken met de door Europa opgelegde normbedragen, namelijk dat de investeringsdrempel van 15.000 euro niet wordt gehaald. Een afwijzing om die reden wordt in de ICT-module wel onmiddellijk aan de aanvrager gemeld. De vergelijking van de leeftijdscategorieën maakt duidelijk dat naarmate men jonger is, een hoger percentage van steunverlening wordt gehaald sinds de openeinderegeling ophield.

Van het in 2015 geselecteerde steunbedrag heeft 42,7 percent een rechtstreekse band met milieu, 23 percent gaat naar de overige 30 percentmaatregelen en de rest naar structurele maatregelen, waarbij de jongeren een groter aandeel binnenhalen.

verhouding in steunbedrag (2000-2010)/selectiebedrag (2015)

Bij de evolutie van de verdeling merkt de spreker op dat het hoge percentage voor milieu in 2010 verklaard wordt door het succes van zonnepanelen en warmtekrachtkoppeling.

4.2. Overnamesteun

Wat overnamesteun betreft, waren er 153 aanvragers in 2015, deelt de spreker mee. Enkele zijn afgefallen wegens te kleinschalig en werden begeleid naar de aanloopsteun voor kleine landbouwbedrijven.

4.3. Conclusie

De spreker concludeert dat het selectiesysteem werkt. Het heeft ertoe geleid dat aanvragen voor 30 percentinvesteringen quasi altijd geselecteerd werden, tenzij de genoemde drempel van 15.000 euro zijn werk deed. Hij wijst nogmaals op het leeftijdseffect. Op de overnamesteun is het effect van de selectie zeer beperkt, geeft Luc Uytendewilligen mee.

5. Dossierbehandeling in PDPO III: VLIF-voorwaarden

Een landbouwbedrijf wordt gedefinieerd als een bedrijf dat uitsluitend activiteiten met betrekking tot landbouw uitvoert: kweken, telen, artisanaal be- en verwerken en commercialiseren van landbouwproducten die opgenomen zijn in bijlage 1 van het Verdrag betreffende de werking van de EU.

Het bedrijfsresultaat moet minimaal 40.000 euro bruto bedragen (inclusief landbouwverbreding, dat wil zeggen alle opbrengsten min de operationele kosten). Verder moet het brutobedrijfsresultaat met betrekking tot de landbouwactiviteit groter zijn dan dat met betrekking tot landbouwverbreding.

Luc Uytendewilligen wijst op het belang van de omschrijving van landbouwverbreding. Het grootste deel van de korte keten behoort tot de landbouwactiviteiten, onderstreept hij. Zelf kaas maken van melk van de eigen geiten is wel degelijk een landbouwactiviteit. Pas vanaf de verkoop spreekt men van verbreding. Hij onderstreept daarbij dat Europa heeft aanvaard dat ook de commercialisering bij een andere hoeveproducent nog steeds landbouw is, voor zover het om bijlage 1-producten gaat.

VLIF wil absoluut verbreding als een mogelijke bedrijfsstrategie ondersteunen, beklemtoont de spreker. Wat de gemengde bedrijfstvormen betreft, steunt het VLIF hoevetoerisme, op voorwaarde dat er nog voldoende landbouw is op het bedrijf, maar geen hoevehotels waarin verblijfsaccommodatie voor het hoofdkomen zorgt. In hoevewinkels ziet men liefst eigen producten en die van collega's, maar ze mogen geen superette worden.

De voorwaarde van minimaal 40.000 euro brutobedrijfsresultaat per bedrijfsleider is blijkbaar een probleem voor sommige bedrijven. Er zijn volgens de spreker verschillende mogelijkheden om een bedrijfsomvang van 40.000 euro te bewijzen: een quickscan op basis van de data die voorhanden zijn op het departement, dan wel zelf aantonen. Voortaan wordt ook gebruikgemaakt van nieuwe brutostandaardsaldi, berekend op basis van de gegevens in het Landbouwmonitoringsnetwerk. Voor toegang tot het VLIF zijn bijvoorbeeld 101 melkgeiten voldoende, geeft de spreker mee. Dat staat volgens hem in schril contrast met de beweringen tijdens de hoorzitting over schaalverandering van 24 februari (*Parl.St.* VI.Parl. 2015-16, nr. 692/1).

Onderstaande tabel geeft de geactualiseerde norm per diersoort om aan 40.000 euro BBR te komen.

Diersoort	VLIF-norm dossier behandeld in 2016 per dierplaats	Gemiddelde dierplaatsen ADSEI, 2011 (standaard output > 25.000 euro) (cijfers studiedienst 2014)	Gemiddeld dierplaatsen 2009-2013; (cijfers studiedienst 2015)
Melkkoeien	27	48	55
Zoogkoeien	55	28	41
Vleesvarkens	825	656	1.170
Zeugen	204	193	189
Legkippen	8.048	14.543	61.800
Vleeskuikens	20.305	36.445	35.600

Vandaag hebben 15.486 (64 percent van de) landbouwbedrijven toegang tot het VLIF.

Voor productieve investeringen vraagt Europa dat de bedrijfsomvang zodanig is dat er inkomen uit voortkomt. Die is vastgelegd op 40.000 euro. Nieuw in PDPO III is de maatregel ontwikkelingssteun voor kleine landbouwbedrijven tussen 20.000 en 40.000 euro, waarna men kan afwegen om door te groeien naar professionele landbouw.

De spreker verzekert dat er ook bovengrenzen zijn. In de investeringssteun aan professionele land- en tuinbouwbedrijven is bij bedrijven met een brutobedrijfsresultaat van meer dan 800.000 euro alleen subsidie mogelijk voor investerings-types die focussen op energiebesparing of emissies. In de overnamesteun voor jonge landbouwers mag het bedrijf waar de jonge landbouwer zich voor het eerst vestigt, niet groter zijn dan 600.000 euro per bedrijfsleider.

De norm van 12.000 euro beroepsinkomen was vroeger realistisch en haalbaar op basis van cijferreeksen van voorgaande jaren. Sinds de crisis is het echter niet meer in alle sectoren evident om daaraan te voldoen.

Omdat Europa rechtstreekse steun aan nieuwe starters niet aanvaardt, werd gekozen voor ontwikkelingssteun aan bestaande, kleine landbouwbedrijven voor omschakeling naar een biologische productiewijze, naar de korte keten of naar in Vlaanderen nieuwe of zeldzame teelten met een eindproductiewaarde van minder dan 10 miljoen euro. Het klopt dat een bedrijf dat nu al 100 percent biologisch is, niet in aanmerking komt, maar vanaf een bepaalde omvang wel voor klassieke steun. In 2015 waren er een dertigtal aanvragen van biologische bedrijven, besluit Luc Uytendewilligen.

III. Slotbeschouwing van minister Joke Schauvliege

Minister *Joke Schauvliege* wijst erop dat vroeger de nadruk van het VLIF lag op het economische, maar in Vlaanderen ligt al een hele tijd, en al langer dan elders, de klemtoon op milieudoelstellingen. Het selectiesysteem houdt rekening met de drie pijlers van duurzaamheid, naast de terugverdiendtijd en een

jongerencoëfficiënt. Ook voor verbreding biedt VLIF heel wat mogelijkheden, merkt de spreker op.

Op verzoek van de strategische adviesraden werd de toegangsdrempel verlaagd van 50.000 euro naar 40.000 euro, waardoor 64 percent van de landbouwbedrijven in aanmerking komt. De adviesraden vroegen ook om, binnen de contouren die Europa vastlegt, de vermarkting van hoeveproducten via de korte keten alle kansen te geven. Daarin is voorzien, aldus de minister.

Sommige deelsectorvoorwaarden werden als beperkend ervaren. Bij het uittekenen van het nieuwe VLIF werd er dan ook van afgestapt, zodat alle sectoren op dezelfde wijze toegang krijgen, schetst de minister. Daarbij werd een volledig nieuwe maatregel uitgevaardigd voor bedrijven met een beperkter brutobedrijfsresultaat (tussen 20.000 tot 40.000 euro) die een groeitraject kunnen volgen.

Verder kan vandaag op zeer korte termijn een waarborgadviesbrief verkregen worden, een regeling die op vraag van de sector met de bankinstellingen werd uitgewerkt. Voortaan kan ook veel sneller ingespeeld worden op innovatie, besluit Minister Joke Schauvliege.

IV. Bespreking

Voor *Bart Caron* gaan de ontwikkelingen binnen VLIF de juiste kant op, met name richting innovatie en verduurzaming. Welk effect heeft de vernieuwde aanpak op de schaal van de landbouw? Waarom blijft VLIF kleinschalige landbouwbedrijven met landbouw als bijberoep afwijzen?

Bart Dochy vraagt of de inkomensschommelingen in de praktijk voor moeilijkheden zorgen in het halen van de normen van 40.000 euro en 12.000 euro uit de definitie van professionele landbouwer. Vormen die een objectieve verbetering ten opzichte van de vroeger gehanteerde percentages van tijd en inkomen?

Sofie Joosen vraagt of het VLIF voor zichzelf een rol ziet in de aanbodbeheersing. Welk zicht heeft het fonds op de noden bij mensen die geen aanvraag indienen omdat ze ervan uitgaan dat ze toch niet in aanmerking komen? Heeft VLIF andere bronnen dan SALV en Minaraad? Is er ook onderzoek naar het aantal faillissementen bij bedrijven die wel steun kregen? Klopt het dat de braadkippen-sector groeit en is dat ook terug te zien in het aantal dossiers bij het VLIF? Wat is de visie op lange termijn op de bovengrens voor steun?

Jos De Meyer wil weten hoe de genoemde herkansingsprocedure eruitziet. Hoe groot is de tevredenheid van de SALV over de inspraak van de raad, in al zijn diversiteit, bij de totstandkoming van de regelgeving? Het lid heeft begrepen dat kleinere, reële landbouwbedrijven wel degelijk in aanmerking komen voor steun, maar waarschuwt dat nog veel verder gaan er niet toe mag leiden dat pure hobbyisten zich gemakkelijker gaan vestigen in agrarisch gebied.

Luc Uytendewilligen antwoordt dat de vroegere deelsectorvoorwaarden als storend werden ervaren, omdat de collegialiteit tussen de deelsectoren verdween. Thans legt Europa minimale en maximale drempels op. Het VLIF ervaart in de praktijk dat die werken. Het is wel nog te vroeg om de impact op de schaalverandering te beoordelen, want de fase van de bedrijfsbezoeken voor de dossiers van 2015 is nog maar pas begonnen. Deelnemen in bijberoep kan in de vorm van aanloopsteun (van 7000 over 11.000 tot 15.000 euro), aangezien er geen inkomensvoorwaarde is en de aanvrager voltijds buitenshuis kan werken.

Inkomensschommelingen zijn van alle tijden. Het VLIF komt door zijn opdracht eerder in contact met bedrijven waar het nog relatief goed gaat, schetst de spreker. Aan de inkomensvoorwaarde moet overigens voldaan zijn op het moment dat het geheel van de voorwaarden wordt bekeken. Zij wordt niet elk jaar opnieuw nagekeken. Luc Uytendewilligen stipt aan dat het VLIF nog geen enkele aanvraag heeft moeten afwijzen alleen omwille van de inkomensvoorwaarde.

Wat productiebeheersing betreft, wijst de spreker erop dat het VLIF zich nooit mengt in de bedrijfsstrategie. Het gunt de ondernemer alle creativiteit en flexibiliteit. Het fonds werkt met voorwaarden en komt even graag in een groot als in een klein bedrijf. Hij wijst er wel op dat de door Europa vastgelegde maximale steun van 1 miljoen euro voortaan per bedrijf geldt en niet langer per bedrijfsleider. In dat verband wijst hij erop dat de kaas die de geitenboer maakt, gesubsidieerd wordt aan 30 percent. Het VLIF heeft voldoende aandacht voor kleinschaligheid, verandering en verbreding, besluit hij.

Naast de advisering door SALV en Minaraad is er geregeld technisch overleg met het kabinet en de landbouworganisaties. Elk jaar publiceert het VLIF een activiteitenverslag.

De spreker beaamt dat er heel wat animo is bij de braadkippensector om te investeren. Als de aanvrager voldoet aan de voorwaarden, gaat het VLIF mee.

Wat de herkansingsmodule betreft, legt Luc Uytendewilligen uit dat de budgettaire enveloppe driemaandelijks geldt en de aanvrager dus afhankelijk is van het aantal andere aanvragen in die periode, zeker bij 15 percentmaatregelen. Wie er niet bij is, kan de volgende periode dezelfde aanvraag opnieuw indienen. In verband met de hobbylandbouw blijft het VLIF de benedengrens van 20.000 euro brutobedrijfsresultaat vooropstellen.

Sabine Vermeulen vraagt of het voorkomt dat bedrijven nieuwe stallen zetten met VLIF-steun en met de oude blijven voortwerken. Als afbraak geen vereiste is, waar zit dan de duurzaamheid? Worden de toekomstkansen van een bedrijf voldoende doorgelicht voor het VLIF steun verleent? Hoe worden openstaande schulden verrekend? Tot slot attendeert het lid erop dat er in 2020 een nieuw GLB komt. Hoe wordt dit voorbereid?

Luc Uytendewilligen antwoordt dat het eerste eerder uitzondering is dan regel. Nieuwe stallen worden geplaatst omdat ze rendabeler zijn en ook in het licht van dierenwelzijn. Het VLIF neemt echter het gebruik van de oude niet mee in zijn beoordeling als op bedrijfsniveau voldaan is aan alle voorwaarden, dus ook vergunningstechnisch bijvoorbeeld of op het vlak van nutriëntenemissierechten. Er is trouwens ook steun mogelijk voor de verbetering van oude stallen. De aanmelding daarvan wordt trouwens interessanter sinds men met deelinvesteringen werkt.

Verder werkt het VLIF nog steeds samen met erkende banken omdat Europa een ondernemingsplan en de banken zelf een businessplan eisen. Het besluit van de Vlaamse Regering laat toe een aanvraag te weigeren als een investering economisch onverantwoord is. Dat is ook al gebeurd, besluit de spreker.

Minister *Joke Schauvliege* verzekert dat elke herziening van het GLB tijdig wordt voorbereid. Dat zal deze keer niet anders zijn. De hervorming van het VLIF hangt daarmee samen, maar uiteraard moet eerst de richting van het GLB gekend zijn.

Jos DE MEYER,
voorzitter

Sofie JOOSEN,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

ADSEI	Algemene Directie Statistiek en Economische Informatie
BBR	brutobedrijfsresultaat
EC	Europese Commissie
ELFPO	Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling
EU	Europese Unie
GLB	gemeenschappelijk landbouwbeleid
ICT	informatie- en communicatietechnologie
LIF	Landbouwinvesteringsfonds
Minaraad	Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen
PDPO	Programmeringsdocument voor Plattelandsontwikkeling
SALV	Strategische Adviesraad voor Landbouw en Visserij
VLIF	Vlaams Landbouwinvesteringsfonds